

Besluit van de Vlaamse Regering tot goedkeuring en instelling van het landinrichtingsproject Water-Land-Schap

DE VLAAMSE REGERING,

Gelet op het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting, artikel 3.1.1;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende de landinrichting, artikel 3.1.1.5;

Gelet op het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, gegeven op 1 april 2019;

Overwegende dat de Vlaamse Landmaatschappij in 2013 in samenwerking met Architecture Workroom Brussels en Bovenbouw Architectuur een toekomstverkenning heeft uitwerkt voor de Vlaamse open ruimte, waarbij 'open ruimte' wordt opgevat als één samenhangend ecosysteem van open ruimte en verstedelijking; dat de toekomstverkenning wordt gedragen door de partners die gegroepeerd zijn binnen het Open Ruimte Platform (Vlaamse Landmaatschappij, Departement Omgeving, Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en Vereniging van de Vlaamse Provincies); dat het resultaat van de toekomstverkenning het Open Ruimte Offensief is, dat bestaat uit zes toekomstvisies voor de open ruimte; dat een van die toekomstvisies het zoeken naar een slimme combinatie tussen de wateropgaven voor landbouw en landschap in landelijke gebieden binnen verstedelijkt Vlaanderen als focus heeft;

Overwegende dat het programma Water-Land-Schap wordt uitgewerkt als eerste programma voor de verwezenlijking van de vermelde toekomstvisie; dat het programma Water-Land-Schap een nieuwe methodiek is om problemen met water in landelijke gebieden in onderlinge samenhang op te lossen, in nauwe samenwerking met de gebruikers van het gebied zoals landbouwers en bedrijven, dorpelingen en water- en landschapsbeheerders; dat het programma Water-Land-Schap wordt begeleid en uitgewerkt door een programmateam Water-Land-Schap dat bestaat uit de Vlaamse Landmaatschappij, de Vlaamse Milieumaatschappij, het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek, het departement Landbouw en Visserij, het departement Omgeving, het Agentschap voor Natuur en Bos, de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, het Vlaams Kenniscentrum Water en Architecture Workroom Brussels;

Overwegende dat op 23 oktober 2017 een projectoproep werd gelanceerd naar lokale initiatieven voor het programma Water-Land-Schap; dat het accent van de oproep lag op lokale initiatieven die beek- en riviersystemen sterker maken of de watervoorraden beschermen, rekening houdend met het landschap en zijn gebruikers; dat de lokale initiatieven maatregelen voor water, landbouw, natuur, landschap en verstedelijking in de open ruimte of in een bebouwde omgeving in één visie moeten samenbrengen, innovatief moeten zijn en de omgeving meer weerbaar moeten maken tegen de klimaatverandering;

Overwegende dat in totaal 39 gebiedscoalities een voorstel hebben ingediend; dat het programmateam Water-Land-Schap de voorstellen heeft beoordeeld; dat de veertien ingediende voorstellen die het hoogst scoorden, opgenomen zijn in het onderzoek naar de opportuniteit en de haalbaarheid van het landinrichtingsproject Water-Land-Schap;

Overwegende dat op basis van het vermelde onderzoek het landinrichtingsproject Water-Land-Schap wordt voorgesteld;

Overwegende dat het voorstel van landinrichtingsproject Water-Land-Schap is opgenomen als bijlage bij dit besluit;

Overwegende dat landinrichting tot doel heeft de in het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting opgenomen instrumenten op geïntegreerde wijze af te stemmen en toe te passen, en maatregelen uit te voeren die gericht zijn op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de ruimte; dat het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting instrumenten bevat inzake inrichting, beheer en verwerving; dat landinrichting een gestructureerd overleg- en uitvoeringsmodel biedt dat maatregelen kan integreren en afstemmen waarbij de verschillende beleidsniveaus (Vlaams, provinciaal, gemeentelijk) en andere partners zijn betrokken;

Overwegende dat de instelling van het landinrichtingsproject Water-Land-Schap om de volgende redenen een meerwaarde betekent voor het gebied:

- in de veertien deelprojecten zal gebiedsspecifiek aan de slag worden gegaan met maatregelen die het doel van het landinrichtingsproject nastreven. Elk van die gebieden kan door het landinrichtingsproject kwaliteitsvoller ingericht worden, omdat onder meer gewerkt wordt aan:
  - de beekvallei van de Gaverbeek klimaatbestendiger maken;
  - de erosieproblematiek oplossen in de drinkwatervoorziening (Dikkebusvijver en Zillebekevijver in Ieper) en robuuste valleien van de Kleine Kimmelbeek en Wijtschaatse/Bollaertbeek beschermen tegen erosie en inspoelen van nutriënten;
  - gepaste oplossingen bieden voor droogte en wateroverlast in de intensieve groenteregio Midden-West-Vlaanderen;
  - de waterkwaliteit van de unieke Barbierbeek verbeteren en de structuurkwaliteit en de biodiversiteit langs de meanderende Barbierbeek verhogen in combinatie met duurzaam landbouwgebruik;
  - overstromingen langs de Maarkebeek integraal aanpakken en hogere ruimtelijke kwaliteit in combinatie met landbouw creëren in het stroomgebied van de Maarkebeek;
  - in gepaste begeleiding voorzien van een tomatenbedrijf in Deinze bij het hergebruik van water uit zijn onmiddellijke omgeving zodat minder grondwater opgepompt hoeft te worden; zoeken naar een win-winsituatie voor een kwaliteitsvolle ontwikkeling van het tuinbouwgebied in Deinze en omstreken door water uit het aardappelbedrijf Agristo te hergebruiken en door het regenwater van het industriegebied Prijkels af te voeren;
  - minder overstromings- en droogtegevoeligheid en een betere waterkwaliteit bewerkstelligen in de Mechelse groenteregio;
  - samen met de landbouwers een betere waterkwaliteit, buffers tegenoverstroming en droogtemaatregelen creëren in de Vallei van de Aa;

- bovenstroomse maatregelen tegen droogte, wateroverlast en waterkwaliteit in Ravels aanpakken;
- een klimaatbufferend groenblauw netwerk in de Vallei van de Zennebeemden (Vlaamse rand) aanleggen;
- de Laakvallei omvormen tot een klimaatbestendige regio;
- een kwaliteitsvolle Getestreek ontwikkelen;
- samen met de landbouwers een groenblauw netwerk aanleggen in de Herken Mombeekvallei;
- natuurinclusieve landbouw in de Maasvallei ontwikkelen;
- uit de uitwisseling van kennis en ervaring tussen de lokale coalities onderling en met het programmateam kan heel wat expertise ontstaan om te leren omgaan met klimaat- en open ruimte-uitdagingen;
- door de inzet van landinrichting kunnen de veertien lokale coalities tegelijk in hun eigen gebied aan de slag gaan om maatregelen op het terrein te testen, te monitoren en erover te communiceren. De middelen landinrichting zorgen ervoor dat zowel de proceswerking in de gebieden als de uitvoering versterkt wordt. Zo kan voor het eerst in Vlaanderen over de sectoren heen gekeken worden naar de komende klimaatuitdagingen. Door een ruim veld aan partners erbij te betrekken, van lokale landbouwer tot bedrijf, en van lokaal bestuur tot Vlaamse overheid, kan geleerd worden van elkaar, niet alleen om in de deelgebieden in kwestie kwaliteitsvolle ingrepen te waarborgen, maar ook om de grondslag te leggen van een nieuwe houding ten opzichte van de opgaven op het vlak van water, landbouw en landschap in het kader van de klimaatverandering;

Overwegende dat het landinrichtingsproject Water-Land-Schap voldoet aan het doel van landinrichting, vermeld in artikel 1.1.3 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting, aangezien:

- het programmateam de noodzaak van de uitvoering op het terrein en het betrekken van lokale partners als kritieke succesfactoren van het programma Water-Land-Schap beschouwt en heeft nagegaan in hoeverre het instrument landinrichting ingezet kan worden om het doel van het programma Water-Land-Schap te verwezenlijken;
- landinrichting bedoeld is om gebiedsgerichte processen kwaliteitsvol te begeleiden en de uitvoering op het terrein te waarborgen. Met dit landinrichtingsproject kan in veertien deelgebieden in Vlaanderen tegelijk aan de belangrijke klimaatuitdagingen op het vlak van water, landbouw en landschap gewerkt worden. Bovendien zijn er binnen het proces van landinrichting mogelijkheden om Vlaamse, provinciale en lokale overheden, doelgroepen en privépersonen te betrekken. Verder is het essentieel dat het programma Water-Land-Schap diverse maatregelen kan uittesten en uitvoeren op het terrein. De instrumenten waarover landinrichting beschikt, zijn uitermate geschikt om maatregelen in landelijk gebied op het vlak van water, landbouw en landschap op het terrein uit te voeren. Er zijn diverse mogelijkheden om daar alle nodige partners bij te betrekken, zowel procesmatig als voor de uitvoering;
- de geïntegreerde werking, die eigen is aan landinrichting, noodzakelijk is om de klimaatuitdagingen op het vlak van water, landbouw en landschap niet sectoraal maar in één geheel te bekijken. Een degelijke systeemkennis moet in de deelgebieden samen met het programmateam opgebouwd worden om te komen tot de meest geschikte maatregelen. In het landinrichtingsproject is

tijd uitgetrokken om de nodige kennis en expertise bijeen te brengen, om de nodige studies uit te voeren en om te komen tot geïntegreerde inrichtingsplannen. De maatregelen doorlopen bovendien een afweging over het te gebruiken instrumentarium. De wisselwerking tussen het programmateam en de lokale coalities, die opgenomen is in het landinrichtingsproces, kan de kennis over de te nemen maatregelen voor het beleid inzake water, landbouw en landschap in onderlinge samenhang en in relatie tot klimaatverandering verhogen. Het programmateam neemt daarbij een sturende en ondersteunende rol op, de lokale coalities een uitvoerende rol;

Overwegende dat de projectgebieden van het voorstel van landinrichtingsproject Water-Land-Schap in gebieden liggen die conform artikel 3.1.1 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting als open ruimte kunnen worden beschouwd aangezien:

- in de projectgebieden de onbebouwde ruimte overweegt, aangezien zowel volgens de vigerende gewestplannen als volgens de vigerende gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen de bestemmingen van de open ruimte overheersen (agrarische, natuur-, bos- en recreatiegebieden);
- de elementen van bebouwing die aanwezig zijn in de projectgebieden in hoofdzaak landbouwbedrijven zijn of voormalige landbouwbedrijven die als private woning gebruikt worden, en die bijgevolg inherent zijn aan open ruimtebestemmingen;
- de infrastructuur die aanwezig is in het projectgebied, aan de open ruimte gerelateerd is;

Overwegende dat het voorstel van landinrichtingsproject Water-Land-Schap bijdraagt tot het beleid van de Vlaamse Regering omdat het als doelstellingen heeft:

- klimaatrobuuste landbouw bevorderen;
- klimaatrobuuste waterlopen en landschappen inrichten;
- watergebonden landschappen kwaliteitsvol inrichten;

Overwegende dat de programmacommissie, zoals gedefinieerd in artikel 3.2.1 van het vermelde decreet van 28 maart 2014, op 4 december 2018 een unaniem gunstig advies heeft gegeven over het voorstel van landinrichtingsproject Water-Land-Schap, zoals beschreven in het rapport over het onderzoek naar de opportuniteit en de haalbaarheid van een landinrichtingsproject Water-Land-Schap; dat op basis van het advies van de programmacommissie het voorstel van landinrichtingsproject niet aangepast hoeft te worden;

Overwegende dat in het voorstel van landinrichtingsproject Water-Land-Schap de gegevens, vermeld in artikel 3.1.1.2, tweede lid, 3°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014, zijn opgenomen;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Artikel 1. Het voorstel van landinrichtingsproject Water-Land-Schap, dat opgenomen is in de bijlage die bij dit besluit is gevoegd, wordt goedgekeurd.

Het landinrichtingsproject Water-Land-Schap wordt ingesteld.

Art. 2. De Vlaamse minister, bevoegd voor de landinrichting en het natuurbehoud, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw,

Koen VAN DEN HEUVEL